

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2017. december 7.

Európai Számvevőszék: A kkv-garanciaeszközök esetében születtek pozitív eredmények, de célzottabb kiválasztásra és a tagállami programokkal való jobb koordinációra van szükség

Az Európai Számvevőszék újonnan közzétett jelentése szerint két uniós finanszírozású hitelgarancia-eszköz pénzügyi mérete a piaci igények átfogó elemzése nélkül került megállapításra, és túl sok az olyan kedvezményezett vállalat, amelynek valójában nem is volt szüksége garantált hitelre. A garantált hitelhez jutó vállalkozások esetében ugyanakkor valóban növekedés figyelhető meg. A számvevők szerint az innovációhoz kapcsolódóan garantált hitelhez jutó vállalkozások jelentős része csak csekély mértékű innovációs tevékenységet tudott felmutatni. Mindez nem volt összhangban a rendelettel, amely a kiválóság előtérbe helyezését és az arra való törekvést írja elő. A számvevők megjegyezték továbbá, hogy az Európai Bizottság még nem szolgáltatott kellő bizonyítékot a hitelgaranciák hatására és költséghatékonyságára vonatkozóan. A hitelgarancia-programokért a Bizottság vállalja az általános felelősséget, a végrehajtás azonban az Európai Beruházási Alap (EBA) feladata.

A számvevők megvizsgálták, hogy az uniós hitelgaranciák elősegítették-e a kisebb vállalkozások növekedését és innovációját azáltal, hogy lehetővé tették számukra a forráshoz jutást. Az ellenőrzés középpontjában a jelenleg működő két központi irányítású eszköz állt: a kutatás- és innováció-orientált vállalatok számára biztosított InnovFin kkv-garanciaeszköz és a hitelgarancia-eszköz. A 2014–2020 közötti időszakban az uniós költségvetés várhatóan 1,78 milliárd eurót biztosít a hitelek potenciális veszteségeinek és az eszközök kezelési költségeinek fedezésére. Ha az Európai Stratégiai Beruházási Alapból (ESBA) származó kiegészítést is beleszámítjuk, ez az összeg 3,13 milliárd euróra nő. Pénzügyi volumenüket tekintve a két eszköz viszonylag szerény mértékű az Unió által (a strukturális alapok keretében) a nemzeti kkv-garanciaeszközök számára biztosított, illetve maguk a tagállamok által biztosított eszközökhöz képest.

„Számvevőink megállapítása szerint az életképes, de forrásokhoz nem jutó vállalkozások és a kiválóság tekintetében nagy potenciállal rendelkező kutatást és innovációt végző vállalatok célzottabb kiválasztására van szükség” – jelentette ki Neven Mates, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. A programokat emellett össze kell hangolni a hasonló tagállami szintű programokkal”.

A számvevők szerint a garanciaeszközök az eddigieknél gyorsabban kezdték meg működésüket. Noha a rendelkezésre álló uniós finanszírozás jelentősen megnövekedett, a piaci igények felmérése nem terjedt ki valamennyi garanciaeszközeire, és nem tért ki arra, hogy azoknak miként kellene reagálniuk ezen igényekre. Emellett a Bizottság mindeddig kevés bizonyítékot szolgáltatott a korábbi hitelgarancia-eszközök

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről.

A jelentés teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

eredményességére vonatkozóan, és az EBA-nak fizetett költségek és díjak mértéke sem volt kellően indokolt. Bár a jelenlegi eszközökre irányuló értékelési keretek javultak, több hiányosság továbbra is fennmaradt, például az innovációs tevékenységre gyakorolt hatás értékeléséhez szükséges adatok hiánya, és a programok tudományos kutatás révén történő vizsgálatával kapcsolatos korlátozott hatókör.

Egy Franciaországra vonatkozóan készített ökonometriai tanulmány alapján a hitelgarancia-eszközök elősegítették a kedvezményezett vállalatok nagyobb mértékű növekedését az eszközállomány, az árbevétel, a bértömeg és a termelékenység tekintetében. A hatások jelentősebbek voltak a kisebb és fiatalabb vállalkozások esetében, amelyek garancia nélkül valószínűleg nehezen jutottak volna hitelhez. Ez fontos következményekkel jár a kedvezményezettnek az eszközök keretében történő célirányos kiválasztása szempontjából.

A számvevők azt figyelték meg, hogy a kilenc tagállamot lefedő mintában szereplő kedvezményezett vállalatok jelentős része számára nem jelentett volna nehézséget a forráshoz jutás, és valójában nem volt szüksége a garantált hitelre. Különösen a magánszektorbeli pénzügyi közvetítők esetében volt jelentős mértékű az olyan vállalatoknak az InnovFin kkv-garanciaeszköz keretében történő hitelezése, amelyek más forrásból is finanszírozási forráshoz juthattak volna. A számvevők szerint a kereskedelmi hitelhez is hozzájutó vállalkozások támogatása esetén felmerülhet annak kockázata, hogy az uniós eszközök a magánszektorral versenyeznek.

Az InnovFin kkv-garanciaeszköz célja elsősorban a kiválóság tekintetében nagy potenciállal rendelkező kutatást és innovációt végző vállalatok támogatása. A mintában szereplő vállalatok kétharmada ugyanakkor csak szabványtermék- vagy -folyamatfejlesztést hajtott végre, illetve egyáltalán nem végzett innovációt.

A számvevők azt is megfigyelhették, hogy éles különbség van a magán- és állami közvetítők között: az állami közvetítők sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek a tudásigényes ágazatokban működő vállalatokra, azokra, amelyek nagyobb valószínűséggel fognak innovációt végrehajtani.

A számvevők végezetül megállapították, hogy a legtöbb tagállamban már nagy számban léteznek hasonló eszközök, ami nagymértékben befolyásolja az uniós programok működését és végrehajtásuk tökéletesítését teszi szükségessé. A Bizottságtól azt várjuk, hogy a következő többéves pénzügyi kereten belül a jelenlegi garanciaeszközök helyébe lépő lehetséges eszközökre vonatkozóan a lehető legtöbb ajánlásunkat vegye figyelembe. Konkrét javaslataink a Bizottságnak:

- hatékonyabban célozza meg az életképes, de forráshiányos vállalkozásokat;
- az InnovFin kkv-garanciaeszköz esetében gondoskodjon arról, hogy a célzott vállalkozásoknak innovatívabbnak legyenek;
- készítsen átfogó értékelést az előző és a jelenlegi garanciaeszközök eredményességéről és egy előzetes értékelést az ezek helyébe lépő lehetséges eszközökre vonatkozóan;
- vizsgálja meg, hogy a központi irányítású eszközök hogyan tudnak a legjobban reagálni a piaci igényekre a nemzeti és regionális finanszírozású eszközökkel való koordináció révén.

A szerkesztők figyelmébe

Az EU közel 20 éve segíti hitelgarancia nyújtása révén az európai kis- és középvállalkozások hitelfinanszírozáshoz jutását. A garanciákat olyan pénzügyi közvetítők számára biztosítják, amelyek várhatóan fokozzák az olyan életképes vállalkozásokra irányuló hitelezési tevékenységüket, amelyek egyébként nehezen jutnának hitelhez. E vállalkozások támogatása céljából az EU két központi irányítású garanciaeszköz számára biztosít forrást, továbbá – a kohéziós politika keretében – részt vesz a nemzeti vagy regionális hatóságok által bevezetett hasonló eszközök társfinanszírozásában. A tagállamok ezenkívül saját forrásból is finanszíroznak hasonló eszközöket.

2016-ban a Bizottság, az Európai Beruházási Bank és az EBA úgy határozott, hogy a két eszköz uniós hozzájárulását az ESBA költségvetési forrásainak egy részével is kiegészítik.

Az „Uniós finanszírozású hitelgarancia-eszközök: születtek pozitív eredmények, de a kedvezményezettek célzottabb kiválasztására és a tagállami programokkal való jobb koordinációra van szükség” című 20/2017. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (www.eca.europa.eu).